

ספורי הזוהר

בלשון הקודש

מלקט מכל ספרי הזוהר הקדוש
לתנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זצ"ל

אור הזוהר - ספורי הזוהר גליון 672

האדמו"ר מהאלמין רבי שלום יהודה גראס שליט"א
חיבר למעלה מאלף ספרים על כל מקצועות התורה

להפצה בחינם ולתרומות: 0527651911

מעשה הינוקא

(זוהר בלק ר - רב)

פְּתַח אותו תינוק ואמר, (שמות ל) "בבאם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימתו" וגו'. למדנו מפסוק זה, שמי שלא חושש לזה ויתראה לפני המלך בידיים מזהמות, חייב מיתה. מה הטעם? משום שידי האדם יושבים ברומו של עולם. אצבע אחת יש ביד האדם, והיא האצבע שהרים משה.

כְּתוּב (שם כו) "ועשית בריחם עצי שטים חמשה לקרשי צלע המשכן האחד וחמשה בריחם לקרשי צלע המשכן השנית". וכתוב "והבריח התיכן בתוך הקרשים מברח מן הקצה אל הקצה". ואם תאמר שאותו בריח התיכון הוא אחר, שלא היה בכלל אותם חמשה - לא כן. אלא אותו בריח התיכון היה מאותם חמשה, שנים מכאן ושנים מכאן ואחד באמצע. הרי היה התיכון עמוד יעקב, סוד משה. כנגד זה חמש אצבעות ביד האדם. והבריח התיכון באמצע, גדול ועליון מהכל, בו עומדים שאר האחרים.

וְהֵם חמשה בריחים, שנקראים חמש מאות שנים, שהולך בהם עץ החיים. וברית קדש מתעורר (נמול) בחמש אצבעות הידים, ודבר (נסתר) תמה הוא על מה שאמרת. ולכן כל ברכות הפהן תלויות באצבעות. פרישת ידי משה על זה היתה.

אִם כל זה יש בהם, אין דין להיות בנקיון כשמברכים את הקדוש ברוך הוא, משום

יצחק ורבי יהודה היו הולכים בדרך. הגיעו לאותו מקום של כפר סכנין, שהיה שם רב המנונא סבא. התארחו אצל אשתו, שהיה לה בן אחד קטן, וכל היום היה בבית הספר. אותו יום עלה מבית הספר ובא הביתה, ראה את אותם החכמים. אמרה לו אמו, התקרב לגברים העליונים הללו ותרויח מהם ברכות. קרב אליהם, ועד שלא קרב, חזר לאחור. אמר לאמו, איני רוצה לקרב אליהם, שהרי יום זה לא קראו קריאת שמע, וכך למדוני, כל מי שלא קרא קריאת שמע בעונתה, הוא בנדוי כל אותו היום.

שְׁמַעוּ הם ותמהו, הרימו ידיהם וברכוהו. אמרו, ודאי כן זה, ויום זה השתדלנו יחד עם חתן וכלה שלא היו להם צרכיהם והיו מתאחרים להודג, ולא היה אדם שישתדל עליהם, ואנו השתדלנו בהם ולא קראנו קריאת שמע בעונתה, ומי שעוסק במצוה פטור מהמצוה. אמרו לו, בני, איך ידעת? אמר להם, בריח לבושכם ידעתי כשקרבת אליכם. תמהו. ישבו, נטלו ידיהם וכרכו פת.

רְבִי יהודה היו ידיו מלכלכות, ונטל ידיו וברך טרם שנטל. אמר לו, אם תלמידי רב שמעיה החסיד אתם, לא היה לכם לברך בידיים מזהמות, ומי שמברך בידיים מזהמות חייב מיתה.

לצד האחר. וקדם זה שהיה אותו פרי ברשות הצד האחר, לא מברכים עליו, וכתוב (ויקרא יט) "לא יאכל", בשביל שלא יברכו על אותו הפרי ולא יתברך הצד האחר. כיון שיצא מרשותו, יאכל, ומברכים עליו. והיא הזמנה לברכה. וכן כל דברי העולם שמברכים עליהם, כלם הזמנה לברכה, ואין בהם חלק לצד האחר.

ואם תאמר, אף כף לברכת זמון כוס ברכה היתה הזמנה, מדוע הבה ונברך? אלא הואיל ובתחלה כשהיה שותה אמר "בורא פרי הגפן", הרי זה היה הזמנה. וכעת לברכת המזון צריכים שנוי להזמנה אחרת, שהרי כוס זו הוא לקדוש ברוך הוא, ולא למזון, ומשום זה צריך הזמנת הפה.

ואם תאמר, נברך שאכלנו משלו זוהי הזמנה, ברוך שאכלנו משלו זוהי ברכה - כף זה בודאי. אבל נברך זוהי הזמנה אחרת, הזמנה של בורא פרי הגפן. (של הפה) שהקודמת היא ההזמנה לכוס של ברכה סתם. וכוס זו, כיון שנטל, היא הזמנה אחרת במלת נברך לגבי עולם העליון, שכל מזונות וברכות יוצאות משם. ומשום זה הוא בדרך נסתר, שעולם העליון הוא נסתר ואין אליו הזמנה, אלא בדרגה זו כוס ברכה. (שבמלת נברך) אמר רבי יהודה, אשרי חלקנו שמיום העולם עד כעת לא שמענו דברים אלו, ודאי הרי אמרנו שזה אינו בן אדם.

אמר לו, בן, מלאך ה', אהובו, מה שאמרת "ועשית בריחם עצי שטים חמשה לקרשי צלע המשכן וגו', וחמשה בריחם וגו', וחמשה בריחם לירכתים ימה" - הרי הרבה בריחים יש כאן, וידים הם שתיים. אמר לו, זהו שאמרנו, מפי האדם נשמע מיהו. אבל הואיל ולא השגחתם - אני אמר.

פתח ואמר, (קהלת ב) "החכם עיניו בראשו" וגו'. וכי איפה עיניו של האדם? אלא בראשו! שמא בגופו או בזרועו, שהוציא את החכם יותר מכל בני העולם?! אלא הפסוק כף הוא בודאי. שלמדנו, לא ילך אדם בגלוי ראש ארבע אמות. מה הטעם? ששכינה שורה על ראשו, וכל חכם עיניו ודבריו בראשו הם, באותו ששורה ועומד על ראשו.

שבהם ובדגמתם מתברך השם הקדוש. ולכן אתם שחכמים אתם הרבה, איך לא השגחתם לזה? ולא שמשתם את רבי שמעיה החסיד, והוא אמר שכל טנוף וכל לכלוף העלוהו לצד האחר, שהרי הצד האחר נזון מהטנוף והלכלוף הזה, ועל זה מים אחרונים חוכה, וחוכה הם?!

תמהו ולא יכלו לדבר. אמר רבי יהודה, בני, מהו שם אביך? שתק התינוק רגע אחד, עמד לפני אמו ונשק לה. אמר לה, אמי, על אבא שאלו החכמים הללו, האם אמר להם? אמרה לו אמו, בני, בדת אותם? אמר, הרי בדתי ולא מצאתים כראוי. לחשה לו אמו וחזר אליהם. אמר להם, אתם שאלתם על אבא, והרי הסתלק מהעולם, ובכל יום שחסידי קדושים הולכים בדרך, הוא סוחר אחריהם. ואם אתם קדושים עליונים, איך לא מצאתם אותו, הלא הסוחר אחריכם?

אבל בהתחלה ראיתי בכס, וכעת ראיתי בכס, שאבא לא ראה חמור שלא (שיהיה) טען אחריו חמור לסבל על התורה. כיון שלא זכיתם שאבא יטען אחריכם, לא אמר לכם מיהו אבא. אמר רבי יהודה לרבי יצחק, כנדמה לנו, תינוק זה אינו בן אדם. אכלו, ואותו תינוק היה אומר דברי תורה וחדושי תורה. אמרו, הבה נברך. אמר להם, נאה אמרתם, משום שהשם הקדוש לא מתברך בברכה זו אלא בהזמנה.

פתח ואמר, (תהלים לד) "אברכה את ה' בכל עת" וגו'. וכי מה ראה דוד לומר "אברכה את ה'?" אלא ראה דוד שצריך הזמנה, ואמר אברכה. בגלל שבשעה שאדם יושב על שלחנו, השכינה עומדת שם, והצד האחר עומד שם. כשמזמן האדם לברך את הקדוש ברוך הוא, השכינה מתקנת (בהזמנה זו) לגבי מעלה לקבל ברכות, והצד האחר מתכופף. (ואם נתקנת בברכות לגבי מעלה והצד האחר אינו בכלל) ואם לא מזמין האדם לברך את הקדוש ברוך הוא, הצד האחר שומע ומכשכש להיות לו חלק באותה ברכה.

ואם תאמר, למה אין הזמנה בשאר הברכות? אלא אותו דבר הברכה שמברכים עליו, הוא הזמנה. ובא וראה שכך זה, שזה שמברך על הפרי, אותו פרי הוא הזמנה ומברכים עליו, ואין לו חלק

בתי, לכי שמרי ביתך! פקדי את ביתך! כך עשי לביתך! לכי וזוני אותם. לכי, שאותו עולם שלמטה מחכה לך, בני ביתך מחכים למזון ממך! הרי לך כל מה שתצטרכי לתת להם. ואז היא מלאך.

ואם תאמר, והרי בכמה מקומות נקרא מלאך, ולא בא לזון עולמות, ועוד, שבשם זה לא זן את העולמות, אלא בשם של השם - כך זה בודאי. כששליח מתוך אבא ואמא, נקרא מלאך. וכיון ששורה על מקומות, על שני כרובים, שמו ה'.

כשנראה למשה בתחלה נקרא מלאך. ליעקב לא נראה כך, אלא בדגמא, שכתוב (שם כט) "ורחל באה". זו דמות של רחל אחרת, שכתוב (ירמיה לא) "כה אמר ה' קול ברמה נשמע וגו', רחל מבכה על בניה". "ורחל באה", סתם. "עם הצאן", הדרגות שלה. "אשר לאביה", ודאי. וכלם נמנו והתפקדו בידיה. "כי רעה היא", היא מנהיגה אותם ומפקדת עליהם.

וכך כתוב במשה, (שמות ג) "וירא מלאך ה' אליו בלבת אש". ואם תאמר ששבח אברהם יותר, שלא כתוב בו מלאך - אלא (בראשית יח) "וירא אליו ה' באלני ממרא" וגו'. שם באברהם נראה לו אדני, באל"ף דל"ת, בגלל שבאותו זמן קבל ברית. ומה שעד עכשו התכסה ממנו, נראה לו רבון ושליט, וכך נראה, שהרי אז התקשר באותה דרגה ולא יותר. ומשום זה בשם של אדון רבון עליו.

אבל משה שלא היה בו פרוד, שכתוב (שמות ג) "משה משה", שאין טעם מפסיק, כמו שכתוב (בראשית כב) "אברהם אברהם", שמפסיק הטעם, מפני שכעת שלם מה שלא היה לפני כן. יש הפרש בין אברהם הנוכחי לבין אברהם שבתחלה. אבל משה, מיד שנולד, אספקלריה המאירה היתה עמו, שכתוב (שמות ב) "ותרא אתו כי טוב הוא". וכתוב (בראשית א) "וירא אלהים את האור כי טוב". מיד נקשר משה בדרגתו, ומשום זה "משה משה", ולא מפסיק הטעם.

ולכן לגבי משה הקטין עצמו, שכתוב "מלאך ה'". יעקב קרא לו בשעה שהיה מסתלק מן העולם. "מלאך", מה הטעם? משום שבאותה שעה היה יורש אותה לשלט. משה בחייו. יעקב לאחר

וכשעיניו שם, ידע שאותו אור שדולק על ראשו צריך שמן, משום שגוף האדם היא פתילה, ואור דולק למעלה, ושלמה המלך צוח ואמר: (שם ט) "ושמן על ראשך אל יחסר", שהרי האור שבראשו צריך שמן ואותם מעשים טובים. ולכן החכם עיניו בראשו, ולא במקום אחר.

אתם חכמים, ודאי השכינה שורה על ראשיכם, איך לא השגחתם לזה? שכתוב "ועשית בריחם וגו', לקרשי צלע המשכן האחד. וחמשה בריחם לקרשי צלע המשכן השנית". "האחד" ו"השנית" אמר הפסוק, שלישית ורביעית לא אמר הפסוק. שהרי אחד ושנית נחשבים לשני צדדים, ומשום זה החשבון בשני אלה.

באו הם ונשקוהו. (כבתחלה) בכה רבי יהודה ואמר, רבי שמעון, אשרי חלקך! אשרי הדור! שהרי בזכותך אפלו תינוקות של בית רבן הם סלעים רמים תקיפים. באה אמו. אמרה להם, רבותי, בבקשה מכם אל תשגיחו על בני, אלא רק בעין טובה. אמרו לה, אשרי חלקך אשה כשרה, אשה ברורה מכל שאר הנשים, שהרי הקדוש ברוך הוא בבר חלקך והרים דגלך על כל שאר נשות העולם!

אמר התינוק, אני לא פוחד מעין רעה, שכן דג גדול ונכבד אני, ודג לא פוחד מעין רעה, שכתוב (בראשית מח) "וידגו לרב בקרב הארץ". מה זה "לרב"? לרבות על

העין. ושנינו, מה דגי הים המים מכסים עליהם ואין עין רעה וכו'. "לרב" ודאי, "בקרב הארץ",

בתוך בני האדם על הארץ. אמרו, בן, מלאך ה', אין בנו עין רעה, ולא מצד עין רעה באנו, והקדוש ברוך הוא מכסה עליך בכנפיו.

פתח ואמר, (שם) "המלאך הגאל אתי מכל רע יברך" וגו'. פסוק זה אמר יעקב ברוח הקדש. אם ברוח הקדש אמר אותו, סוד חכמה יש בו. המלאך, קורא לו מלאך, וקורא לו שמות אחרים. מדוע נקרא כאן מלאך? אלא כשהוא שליח מלמעלה ומקבל זהר מתוך אספקלריה שלמעלה, (שאז) שכשמברכים אבא ואמא לזה, אומרים לה:

קוראים בו "יברך". מה הטעם? משום שנתן מלחמו לדל. מלחם ואכל של התורה שלי אכלתם. אמר רבי יהודה, בן אהוב של הקדוש ברוך הוא, הרי שנינו בעל הבית בוצע ואורח מברך. אמר לו, איני בעל הבית ואינכם אורחים. אבל מצאתי פסוק ואקימו, שהרי אני בודאי טוב עין, בלי שאלותיכם אמרתי עד עתה, ולחם ואכל שלי אכלתם.

לקח כוס ברכה וברך, וידיך לא יכלו לסבל את הכוס ורעדו. כשהגיע לעל הארץ ועל המזון, אמר, (תהלים קטז) "כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא". עמד הכוס על תקונו, והתישב בימינו וברך. בסוף אמר: יהי רצון

שלאחד מאלה ימשכו לו חיים מתוך (המלך) עץ החיים, שכל החיים תלויים בו. והקדוש ברוך הוא יערב לו, וימצא ערב למטה שיסכים בערכותו אצל המלך הקדוש.

בין שברך, סתם עיניו רגע אחד, ואחר כך פתח אותם. אמר, חברים, שלום לכם מרבון הטוב שכל העולם שלו הוא. תמהו ובכו, וברכוהו. לנו אותו לילה. בבקר השכימו והלכו. כשהגיעו לרבי שמעון ספרו לו אותו המעשה. תמה רבי שמעון, אמר, בן סלע תקיף הוא וראוי הוא לכך, ויותר ממה שלא חשוב בן אדם, בנו של רב המנונא סבא הוא. הזדעזע רבי אלעזר ואמר, עלי ללכת לראות אותו נר דולק. אמר רבי שמעון, זה לא עולה בשם בעולם, שהרי דבר עליון יש בו. וסוד הוא, שהרי אור השמן (ההמשכה) של אביו מאיר עליו, וסוד זה לא מתפשט בין החברים.

שהסתלק מהעולם. משה בגוף. יעקב ברוח. אשרי חלקו של משה.

"הגאל" אתי מכל רע, שלא התקרב לעולמים לצד הרע, ולא יכל הרע לשלט בו. "יברך את הנערים", אז יעקב היה מתקן את ביתו כאשר שהולך לבית חדש ומתקנו בתקונו ומקשטו בקשוטיו. "יברך את הנערים" - אותם הנודעים, אותם שנפקדו על העולם למשך מהם ברכות, הם שני הכרובים. "ויקרא בהם שמי", פעת התקין ביתו, והוא התעלה בדרגתו, משום שחבור היה ביעקב. הגוף נדבק במקום שהצטרף, ושתי זרועות אתו.

לאחר שאותם נערים מתברכים כראוי, אז ויידגו לרב בקרב הארץ. דרך הדגים להתרבות בתוך המים, ואם יוצאים מתוך המים ליבשה, מיד מתים. אלו לא כף, אלא הם מהים הגדול, וגדלתם להתרבות ולהתגדל בקרב הארץ היא, מה שאין כף בכל הדגים שבעולם.

מה כתוב למעלה? "ויברך את יוסף ויאמר". ולא מצאנו לו כאן ברכות, שהרי אחר כך ברכו, שכתוב (שם מט) "בן פרת יוסף". אלא, בין שברך את הנערים הללו, ברך את יוסף. שהרי לא יכלו להתברך אלא מתוך יוסף, ומתוך שהוא נסתר ולא נראה בגלוי, כתוב בנסתר - "ויקרא בהם שמי ושם אבתי". (לכסות עליו) מן האבות מתברכים, ולא ממקום אחר. "בקרב הארץ", זהו פסוי לכסות מה שצריך.

באו ונשקו אותו כמקדם. אמרו, הבה ונברך. אמר הוא, אני אברך, שכל מה ששמעתם עד כאן ממני היה, ואקים בי (משלי כב) "טוב עין הוא יברך".

